

Oslo den 17 januar 1942.

Det har lenge vært ventet at tyskerne skulle gå til represalier i anledning av de britiske tokter på norske-kysten. "Fritt Folk", "Aftenposten" og andre aviser har i alarmerende artikler krevet at det skulle oppsettes lister over de "værste jøssinger", spesielt de som bor i Vestre Aker, og de skulle da i tur og orden sendes til arbeid bak østfronten. Tyskerne har valgt en noe annen utvei. De gikk til arrestasjon av kjente offiserer og endel herrer som står kongefamilien nær. I kommentarene til arrestasjonene heter det at det skal være hevn over de kolleger som har deltatt på engelskmennenes side i tekten, samtidig som de skal være en advarsel overfor de norske offiserer fordi de angivelig skal ha brutt sitt æresord om at de ikke skal delta i noen krigersk eller fiendlig handling overfor Tyskland, den tyske krigsmakt eller tyske statsborgere. Hertil kan vi opplyse at det er bare ett ganske lite antall offiserer som har gitt noe æresord overfor tyskerne. De fleste av de offiserer som ble tatt tilfange under krigsoperasjonene i Norge har avslått å gi noe løfte overfor tyskerne. Når de likevel tilslutt ble løslatt var det fordi tyskerne ønsket å få avviklet fangeleirene. Derimot ble det gitt æresord fra de norske offiserer som ble drevet over til Sverige og internert der. Når dette skjedde var det fordi de ikke hadde anledning til å konferere med sine kolleger på den annen side av grensen.

Forøvrig bør tyskerne helst ikke tale om ære. En kan bare minne om alle de løfter som er brutt overfor Norge og nordmennene og deres framfærd ellers her i landet. Alle internasjonale rettsregler for okkupasjonen er brutt. Under selve krigen ble de enkleste regler for krigføring satt ut av kraft. Vi minner om at de heiste parlamentærflagg som tegn på at de overgav seg, men da de norske parlamentærer kom fram ble de skutt ned. Vi minner også om at manuskriptet til general Ruges beretning om kampene i Norge ble benyttet til å forfølge norske offiserer. Vi minner om at norske sivile, som ikke hadde tatt del i krigshandlingene på noen måte, ble samlet opp ved landeveien og skutt ned. Vi minner om bombingen av norske Røde Kors-skip. Fra først til sist har tyskerne ved sin opptreden i Norge vist at de ikke kjenner begrepet ære.

Blandt dem som er arrestert etter Terbovens forordning nevner vi disse:

Admiral Tank-Nilsen,
kommandør Einar Tønberg-Hansen, overadjutant.
kommandørkaptein Jens Ludvig Høst.

"" Harald Hartmann, tidligere Kongens adjutant.

"" Knut Eivind Einang.

tidl. kommand.admiral Johs. Smith-Johamnsen, tidli. Kongens
adjutant og overadjutant.

kaptein Erling Kjær.

"" Knut Nergaard Blich.

"" Fr. Qvigstad.

"" Cato Rachlew, direktør Saugbruksforeningen.

oberst M.R. Hagem (?).

kommandør Birger Gottwaldt.

kaptein Sørdsdal.

kaptein Bjarne Barth.

general Hvinden Haug.

kaptein Nils Ramm.

kaptein E. A. Borgen.

kaptein Emil Nicolaysen, adjutant hos Kongen.

rittmeister Rick. Andvord.

kaptein Houger, Nils Holby Houge.

kaptein Hans Blom, Industriforbundet.

arrestasjoner fortsatt:

Skipsreder Halvdan Ditlev-Simonsen.

" O. Ditlev Simonsen jr.

direktør Ole J. Smith-Housken.

bankassistent Erik Graff-Wang.

redaksjonssekretær Henrik Huitfeldt.

bakermester Gunnar Samson.

hoffmarskalk P.F. Broch (?).

ingeniør K. F. Oppegård.

fabrikeier Joh. H. Andresen.

cand. Th. Tjersland (Sunde & Co).

arkitekt Just Borthen.

malermester Ragnar Unger, Stabekk.

skipsreder Nils Astrup (Fearnley & Eger).

skipsreder Thos Fearnley og frue (Fearnley for tredje gang.)

overrettssakfører Haakon P. ("Piro") Bryhn, Smestad.

marinekaptein Gløersen.

Siden biskoppene ifjor sendte ut sitt berømte hyrdebrev har det føregått en stadig tautrekning mellom kirken og Nasjonal Samling. Partiet har søkt en foranledning til aktivt inngrep i Kirkens allmindelige forhold. Det er verd å merke seg noen fakta av det oasserte.

Den 27. august sendte Kirkedepartementet en oppfordring til landets prester om å stille seg til disposisjon med prekener i radio. De som lovet å ville preke, ble direkte lovet forfremmelser. Likevel var det bare 20 prester foruten de rene naziprester som sa seg villig til å tale i radio.

Den 11. september skrev Kirkedepartementet til samtlige prester med anmodning om tilslutning på ett opprop til fordel for Den norske Legion. ~~Oppropet ble bare undertegnet av 27 prester, senere kom det svar fra ytterligere 13. prester.~~

Også ved senkningen av "Richard With" og BBærøy fikk prestene av departementet oppfordring til å minnes de omkømne og slutte seg til angrepene på "kongen som drukner sine borgere".

I det hele er det ikke skydd noen anledning til å trekke kirken inn i politikken. Men biskoppene er ikke tatt med på råd, tvertimot ble det etterhvert rettet angrep på biskoppene, særlig mot hr. Berggrav. Konstituert Riisnes reiste således rundt med ett foredrag hvor han rettet voldsomme angrep på biskoppen. Det var også bestilt tilrop fra salen: "Vekk med ham!" - Riisnes svar var alltid: "Ta det med ro, nå varer det ikke lenge før vi tar ham." Nøyaktig det samme hendte i Sandefjord, Tønsberg og Oslo.

Biskoppene fandt til slutt å måtte ta opp spørsmålet om Kirkens allmindelige stilling til staten til almindelige undersøkelse. Den 15. desember ble det derfor gjort henvendelse til Kirkedepartementet i saken. Departementets svar er kjent fra dagspressen, hvor det ble rykket inn en stor artikkel med titlen "De norske biskopper rekker hånden til nyordningen og NS, og departementet mottar hånden med glede".

Her skal en merke seg hva biskoppene hadde skrevet: "Det tillitsforhold som hos oss (i henhold til grunnloven av 1814) er etablert mellom kirke og stat, er basert på gjensidighet." Om dette sier departementet at det "noterer seg den med glede, for etter sammenhengen kan den kun bety at biskopkollegiet vil uttale at tiden nu er inne til å etablere ett tillitsforhold såvel overfor det statsbærende parti (NS) som overfor den nasjonale regjering. Kirkedepartementet tar med glede mot den fremstrakte hånd."

Ett hvert våpent menneske vil forstå humbugen i departementets bemerkning og karakterisere det etter fortjeneste. Det som virkelig har funnet sted, er at departementet røklegger sitt tilbaketog med talemåter og åpenbare løgner.

Det er med spenning en nå venter på biskoppenes svar. Åpenbart er det lagt ut en felle. Er biskoppene uheldige med sitt svar, vil det bli

utlagt som statsfiendlig handling. Hvis de ikke svarer, vil det bli tatt til inntekt for departementets fortolkning.

Universitetets rektor, professor Seip som sitter på Grini, har fått 28 dagers vann og brød i mørk selle for en disciplinær forseelse. Han leverte sin kone ett helt ordinært brev. Professor Seip er blitt fratatt sitt ur og ligger på brisk, *behandles m.a.o. som den laveste forbryter. Denne framgangsmåte mot Universitetets rektor er en krenkelse av hele det norske folk.

Kaptein Vik i Nasjonalhjelpen ble arrestert 7/1. Dagen etter ble han ført til ett møte på herr Riisnes kontor - lenket til en annen fange....

Den nye forlengede arbeidstid for offentlige funksjonærer og de nye lukkningsvedtekter har vækt almindelig harme både blandt dem det går direkte ut over og blandt publikum ellers.

En skal legge merke til at de er de allmindelige små-funksjonærer og småhandlere det går ut over. De første får sin arbeidstid slik forlenget at det blir umulig for dem å søke til kveldskoler og kurser for å skaffe seg bedre utdannelse for sitt arbeid. De siste påføres økede utgifter bl.a. til lys og brensel, slik at det blir enda vanskeligere for dem å greie seg under krisetiden. Begge disse forordninger forfølger ett bestemt politisk mål, nemlig å holde småkårsfolket i landet nede. De skal bare være nuller tilakeier for de mer eller mindre store førere, tause og underkuede og rettsløse. Dette er den rolle nazismen har tiltenkt småkårsfolket i landet. Lang arbeidstid og små lønninger er ett sikkert virkende middel når det gjeller om å holde folk nede i undertrykkelse. Det er bare det å legge til at i Norge vil en slik politikk ikke lykkes. De herrer naziledere er minst ett hundre år for sent ute.

For å hindre enhver hjelp til sjøfolks familiør vil tyskerne i nær framtid, sperre ikke bare redernes midler, men også skipsredernes private midler. Meningen er klar: sjøfolkenes hustruer og barn skal sultes tildøde.

Under kampene på Måloy i julen ble 14 hus fra Hagens hotell og oppover til kirken brent. Tyskerne tok 12 gidsler som ble ført til kretsfengslet i Bergen. -- Etter angrepet på Måloy var tyskerne så nervøse, at 2 tog med dampen oppe stod ferdige til avgang i tunellen ved Bergen. I Trondheim forespurte tyskerne hvor mange tog kunde settes opp i løpet av ett døgn. De ville ha 75, og ble meget misnøgde, da de fikk til svar at "bare" 50 kunne skaffes. De herrer later til å ha glemt at de har stjållet det meste og bestø av vårt vognmateriell.

Slekten Sverdrups berømte, tradisjonsrike vær på Reine i Lofoten er brent ned til grunnen av tyskerne.

Når en hører om de uhyrlige represalier tyskerne tar, hvordan de svir av småfolks hus i vinterkulden og brenner utsattelige kulturverdier, hvordan de fører fram og hevner seg på helt uskyldige mennesker, på siektinger i 3. og 4. ledd - så er det dem som spør seg selv: Svarer dette seg? Betaler ikke vi her hjemme en for høy pris for den forholdsvis ubetydelige skade som påføres tyskerne?

Disse mennesker er tilbøyelige til, å glemme at angrepene på Norge for engelskmennene ikke er sport og lek, ikke planløse små slag ut i luften - men det blodigste alvær. Hvert eneste raid koster uhyre, hvor godt det enn lykkes. Hva betyr det ikke å miste en enkelt mann, utdannet i 12 måneder, som er det minste som kreves før han settes inn. Kr. 20000.00 minimum koster hans utdannelse, og hvor fort kan han remplaseres? 12 måneder er lang tid.

Nei, vi må ikke ett øyeblikk glemme at disse småangrep er ledd i en større plan. I denne forbindelse skal vi minne om at hvert ruteskip nord-på blir visitert av engelskmennene - de undersøker om der er tyskere ombord. Likeledes skal vi gjøre oppmerksom på at hele vestlandet er uopphevelig og effektiv fly-kontroll.

Innenriksdepartementet har sendt alle leger en forordning om omsetning og bruk av befrukningshindrende midler. I forordningen som er underskrevet av Hagelin og Fuglessang heter det at det er forbudt for andre enn apotekere og personer eller sammenslutninger som har fått tillatelse til det av Innenriksdepartementet, å tilvirke, innføre eller omsette befrukningshindrende midler. Utstilling, avertering eller annen reklame er forbudt. Den viktigste bestemelsen i den groteske forordningen er at befrukningshindrende midler for kvinner ikke må selges til forbruker uten etter rekvisisjon fra lege. Pessar må bare legges inn av lege, og bare når denne finner at svangerskap kan tenkes medføre fare for kvinnens liv eller helbred, heter det. Departementet kan frata legene retten til å skrive eller anvende de nevnte midlene. Overtredelse av forordningen straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år.

Det er kommet meldinger om at der i Tananger har funnet sted en omfattende desertering av tyske soldater og officerer. Kommandanten for garnisonen på stedet, i alt visstnok ca. 200 mann, beordret for en tid siden inn ett oppsynsskip. Hele mannskapet gikk ombord i skipet som så satte kursen vestover. En annen melding forteller at skipet er kommet til England og at tyskerne er internert der.

Sikre private meddelelser fra Tyskland går ut på, at der i disse dager er innkalt under fanene 3 millioner mann til. Også tyskere som har arbeidet ved administrasjonskontorer o.l. i Norge er innkalt; det brer seg i den anledning megen nervositet i henværende tyske kretser.

Menighetsrådet i Ullern har nektet å leie bort Menighetshuset til NS. Ordfører Stenersen i Aker, som forøvrig har indrat den ørlige kommunale bevilgning på kr. 500.00 til huset, var meget morsk og erklærte for å understreke sin store makt, at "NS kunde ta endog kirken om de ønsket det". Ved fornøyet behandling har menighetsrådet med samtlige møtende medlemmers stemmer (NS-sogneprest Blessing Dahle var fraværende) fastholdt sitt avslag.

Vægsøy, hvor norske og engelske tropper gikk iland 27. desember er tilagt 10,000-- kroner i krigsskatt. 36 tyske kabler var blitt overskåret, men gjerningsmennene hadde det ikke lykkes å få fatt i.

Pastor Johnsen i Frogner kirke i Oslo begynte sin preken under barngudstjenesten juleaften med å si:

- Det er vel bare en dag i året vi synger like meget som juleaften, hvilken dag er det?

- 17. mai, svarte en lys, glad barnestemme.

Derved var kontakten øyeblikkelig etablert mellom prest og tilhørerskare, og det ble en juleaftensgudstjeneste båret av den rikeste stemning.

Innen NS. lag i Oslo sirkulærer til underskrift en uttalelse mot ordfører Fritz Jensen, som forlanges fjernet fra sin stilling. Det er i det hele adskillig uro og nervositet innen NS. for tiden - forklarlig nokk.

Dommerne i Oslo Byrett mottok i desember måned denne skriveisen fra den nye "justitiarius":

"Til Oslo Byrets dommere.

Vedlagt tillater jeg mig å oversenne:

1. Opptakten til 9. april av Jens Rolfsen.

2. Det røde framstøt mot Norden av Adolf Egeberg.

Jeg tør henstille at De - ut fra regelen audiatur et altera pars og i egen interesse leser dette. Det er desuten i min interesse, da jeg vil søke å avverge avskjedigelser innen Oslo Byrett - avskjedigelser hvor man ikke kan være sikker på hverken lønn eller pensjon.

Skal dette lykkes må herrene positivt gjøre noe selv før å orientere seg. At Byrettens dommeres flertall undlot å møte på minister Riisnes fø-

redrag, ser ut som planlagt demonstrasjon. Sees det sammen med de mange utmeldelser av Dommerforeningen, kan det neppe misforstås. Den første dørskap kan ikke gjøres god igjen, men jeg håper at gjennemlesningen av vediagte resulterer i ett mindre ensidig syn på forhollene, så gjeninmeldeisene skjer for dem der tidligere var medlem, men fant det formeltjenlig å demonstrere mot sin arbeidsgiver (NS) ved utmeldelse.

Det argument man bestandig møter er at friheten er i fare. NS. ar-
berder imidlertid for friheten - for fedrelandets frihet, mens jøssingene
mener retten til å ta seg friheter - og det er det slutt på. De som sen-
der sine sønner i døden for fedrelandets frelse har krav på at særinteres-
sene legges på hyllen. De vil forstå det av broschyrer og foradvar-

Når de nå hører at utmeldelse av Dommerforeningen av NS. betraktes som en demonstrasjon, håper jeg De godhetsfullt avkrefter dette inntrykk ved å melde Dem inn igjen.

Oslo Byretts justitiariusembede den 12/12-41.
Heil og sæl. Sverre Helliksen.
(sign.)

Av NS.-medlemmer fins det i Troms fylke 2 pro mille

Ies Norsk Kirkeblad av 28/12-41. Foruten skriftvekslen mellom biskoppen og kirkedepartementet finner en der en artikkel "Gi akt på eders veiledere" av NS-prest Johannes Andersen, Drøbak, gjengitt in extenso etter Fritt Folk. Artiklen er en bevist forfalskning av kirkebønnen.

Direktør Larsen, Grand Hotell, er arrestert, angivelig for økonomiske og varemessige transaksjoner med tyskerne. Restauratør Aasen ved Folketeaterrestaurangen er sendt til fengsel i Tyskland, angivelig for lignende affærer.

Lærer Olav Melhus i Lillestrøm er avskjediget uten frilønn. Han er god nordmann, det er grunnen. - Som skoleinspektør i Hamar etter tidligere statsråd Monsen er utnevnt overløperen lærer Olav Hovde.

Under ett NS-stevne i Sarpsborg før jul var de stedlige NS-koryfeer til middag sammen med gjester fra Oslo og representanter for pressen. En som var tilstede forteller følgende sannferdige historie fra middagsbordet. - Dér ble som overalt ellers, servert uskrelte poteter, og det vakte derfor ikke liten oppsikt da fylkesføreren i Østfold, O. M. Hoff, istedenfor å skrelle potetene, spiste dem som de var. Da han ble spurta hvorfor han spiste potetene med skallet på, ga han dette karakteristiske svaret: "Jo, ser De, det har jeg alltid tenkt mig de gamle norske vikinger gjorde."

Hør De hørt de nye navn på de Skandinaviske land og Tyskland. Her er de: Norge kalles "Oppsternasia" - Sverige kalles "Transporttania" - Danmark kalles "Underdania" og Tyskland for det karakteristiske "Kleptomania".

Da nordmenn stadig framdeles går over grensen til Sverige vil vi igjen, så sterkt som det er oss mulig, advare enhver som ikke er etterstrebts på livet eller trues av fengsel mot å forlate landet. Vi innskjerper at den som idag reiser uten absolut tvingende grunn, svikter sin plikt. Hjemmefronten skal holles. Ingen må forlate sin post. ---